

Оплата праці в органах місцевого самоврядування в умовах воєнного стану - роз'яснення

Відділ внутрішнього аудиту та контролю у сфері праці виконавчого комітету Лубенської міської ради Лубенського району Полтавської області, з посиланням на офіційний сайт <https://decentralization.gov.ua/> надає роз'яснення про застосування окремих норм законодавства під час оплати праці працівників органів місцевого самоврядування, зокрема в умовах воєнного стану.

Про загальні норми оплати праці в органах місцевого самоврядування

15 березня Верховна Рада прийняла в цілому Закон України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» № 2136-IX (далі – Закон). Закон набрав чинності 24 березня 2022 року.

Норми Закону, які регулюють аспекти трудових відносин інакше, ніж Кодекс законів про працю України (далі – КЗпП) та інше законодавство про працю, мають пріоритетне застосування на період дії воєнного стану для працівників усіх підприємств, установ, організацій в Україні незалежно від форми власності, виду діяльності і галузевої належності, а також осіб, які працюють за трудовим договором з фізичними особами.

Норми законодавства про працю, які суперечать положенням цього Закону, на період дії воєнного стану не застосовуються.

Водночас, інші норми законодавства про працю, які не суперечать положенням Закону, також можуть/повинні застосовуватися у відносинах між працівником та роботодавцем.

Відповідно до частини 1 статті 10 Закону, заробітна плата виплачується працівнику на умовах, визначених трудовим договором.

При цьому, роботодавець звільняється від відповідальності за порушення зобов'язання щодо строків оплати праці, якщо доведе, що це порушення сталося внаслідок ведення бойових дій або дії інших обставин непереборної сили. Але звільнення роботодавця від відповідальності за несвоєчасну оплату праці не звільняє його від обов'язку виплати заробітної плати.

У разі неможливості своєчасної виплати заробітної плати внаслідок ведення бойових дій, строк виплати заробітної плати може бути відтермінований до моменту відновлення діяльності підприємства.

Відповідно до статті 13 Закону трудовий договір може бути призупинений. Оскільки під час призупинення трудового договору виплата заробітної плати роботодавцем не буде здійснюватися, то відсутня база нарахування ЄСВ, а відповідно ЄСВ не сплачується.

При цьому вважаємо, що роботодавець також повинен фіксувати розмір ЄСВ, який підлягав би виплаті із сум заробітної плати та компенсаційних виплат, які б виплачувалися працівникові, якщо такого призупинення трудового договору не було б.

Відшкодування цих платежів на час призупинення дії трудового також буде покладено на державу, що здійснює військову агресію проти України.

У період дії воєнного стану роботодавець має право перевести працівника на іншу роботу, не обумовлену трудовим договором, без його згоди з дотриманням вимог частини першої статті Закону. Крім того, допускається зміна істотних умов праці (систем та розмірів оплати праці, пільг, режиму

роботи, встановлення або скасування неповного робочого часу, суміщення професій, зміну розрядів і найменування посад та інших).

Про розміри та умови оплати праці працівників ОМС

Тарифна ставка (оклад) оплати праці встановлюється виходячи зі встановлених роботодавцем норм тривалості робочого часу, які в умовах воєнного стану можуть сягати 60 годин на тиждень.

Правові норми щодо оплати праці працівників органів місцевого самоврядування зарплати визначаються статтею 21 Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування».

Умови оплати праці посадових осіб місцевого самоврядування визначаються органом місцевого самоврядування виходячи з умов оплати праці, встановлених постановою Кабінету Міністрів України «Про упорядкування структури та умов оплати праці працівників апарату органів виконавчої влади, органів прокуратури, судів та інших органів» від 09.03.2006 р. № 268 (далі – постанова 268), і схем посадових окладів згідно з додатками 48-53 і 57 до зазначеної постанови.

Про оплату праці під час роботи дистанційно

Під час воєнного стану працівники можуть виконувати посадові обов'язки як у штатному режимі, так і за межами робочого приміщення, чи адміністративної будівлі, тобто дистанційно. Статтею 60-2 КЗпП України визначено умови, порядок і підстави дистанційної роботи.

В такому випадку дистанційна робота може запроваджуватися наказом (розпорядженням) власника або уповноваженого ним органу без обов'язкового укладення трудового договору про дистанційну роботу в письмовій формі.

У згаданих випадках оплата праці здійснюється в повному обсязі відповідно до законодавства.

При дистанційній роботі облік робочого часу (виконаної роботи) проводиться відповідно до вимог частини 2 статті 30 Закону України «Про оплату праці». Оплата праці за відпрацьовані працівником години (дні) роботи у відповідному місяці, здійснюється на підставі таблиця обліку робочого часу, виходячи з розміру годинної тарифної ставки/місячного посадового окладу.

Про оплату праці на час простою

Відповідно до частини другої статті 9 Закону України «Про правовий режим воєнного стану», Кабінет Міністрів України, інші органи державної влади, органи місцевого самоврядування здійснюють повноваження, надані їм Конституцією України, цим та іншими законами України.

Відповідно до статті 34 КЗпП України, у разі відсутності організаційних або технічних умов, необхідних для виконання роботи, оголошується простій щодо окремих працівників або структурних підрозділів.

Пунктом 2 постанови Кабінету Міністрів України від 07 березня 2022 р. № 221 керівникам органів місцевого самоврядування рекомендовано до припинення чи скасування воєнного стану в Україні в межах фонду заробітної плати, передбаченого у кошторисі, самостійно визначати розмір оплати часу простою працівників, але не нижче від двох третин тарифної ставки

встановленого працівникові тарифного розряду (посадового окладу). При цьому податки з нарахованої зарплати під час простою роботодавцю потрібно сплатити у загальному порядку. Тобто під час нарахування зарплати за час простою необхідно нарахувати та утримати ПДФО, військовий збір та ЄСВ.

Про розрахунок та нарахування заробітної плати

Розрахунок заробітної плати здійснюється на підставі табелів обліку використання робочого часу (робочий час, тимчасова непрацездатність, всі види відпусток, інші неявки з поважних причин, простій тощо).

Зарахування заробітної плати проводяться на підставі платіжних доручень із обов'язковою сплатою ПДФО, військового збору і ЄСВ відповідно до вимог законодавства.

В умовах воєнного стану у разі відсутності особи, яка має право другого підпису, платежі здійснюються за наявності першого підпису (пункт 20 Порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стан. затвердженого постановою КМУ від 9 червня 2021 р. № 590).

Заробітна плата працівників органів місцевого самоврядування включає посадовий оклад та/або ставку погодинної оплати праці, а також надбавки, доплати, премії, матеріальні допомоги.

Сума посадового окладу в обов'язковому порядку затверджується в штатному розписі.

Крім того, для працівників органів місцевого самоврядування можливі такі надбавки (умови та розмір їх нарахування відповідно до норм визначених в дужках): за ранг (додаток 57 до постанови 268), за вислугу років (підпункт 4 пункту 3 постанови 268), за високі досягнення у праці або за виконання особливо важливої роботи (підпункту "в" підпункту 1 пункту 2 постанови 268), за знання й використання в роботі іноземної мови (пункт 3 постанови 268), за почесне звання «заслужений» (підпункт 1 пункту 3 постанови 1298).

Місячні тарифні ставки та надбавки обслуговуючим робітникам органів місцевого самоврядування визначені в наказі Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.03.2021 № 609 (зокрема, в додатках та в примітках до них).

Умови оплати праці посадових осіб ОМС затверджуються органами місцевого самоврядування відповідними документами (положення, наказ, розпорядження тощо). Преміювання працівників відбувається згідно із затвердженим положенням про преміювання. Конкретний розмір премії працівнику зазначається у наказі про преміювання, а керівнику – у наказі про преміювання, який видає орган вищого рівня.

Працівники ОМС можуть отримувати два види матеріальної допомоги на рік, а саме: матеріальна допомога на оздоровлення під час відпустки та на вирішення соціально-побутових питань в розмірі не більше середньомісячної зарплати (підпункт 3 пункту 2 постанови № 268, пункт 2.2 наказу № 609). Окрім допомоги на поховання, яка може бути й більшою за середньомісячну зарплату (пункт 2.2 наказу № 609).

Фонд оплати праці працівників органів місцевого самоврядування формується за рахунок коштів місцевого бюджету.

Водночас варто зауважити, що постановою Кабінету Міністрів України від 04 березня 2022 року № 199 передбачено виплату у розмірі 6500 грн для тих, хто втратив роботу (можливість працювати) за рахунок коштів державного бюджету по програмі загального фонду 1201230 «Надання допомоги в рамках Програми «ЄПідтримка».